

Nr 359

Av herrar Larsson i Norderön och Nilsson i Tvärålund, om upp-
rätthållande av jordbruksproduktionen i norra Sverige.

(Lika lydande med motion nr 285 i Första kammaren)

I de av riksdagsmajoriteten våren 1967 antagna riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken förutsättes att jordbruksproduktionen skall minska i snabb takt så att självförsörjningsgraden omkring år 1975 sjunkit till ca 80 procent. Några beräkningar över vilken åkerareal som skulle behövas för en sådan produktion angavs emellertid ej, vare sig i jordbruksutredningen eller i propositionen till riksdagen. Kalkyler som utförts på annat håll visar dock att åkerarealen skulle kunna minska från nuvarande 3,0 till 2,3 milj. ha.

Lantbruksstyrelsen har nu redovisat en utredning enligt vilken åkerarealen fram till år 1980 skulle krympa till 1,9 milj. ha. I detta läge skulle självförsörjningsgraden uppenbarligen komma att bli avsevärt lägre än 80 procent.

Det är i högsta grad otillfredsställande att beräkningar och framtidsbedömningar av dessa slag inte blir samordnade. Man riskerar därigenom att få riktmärken för myndigheternas handlande, vars konsekvenser inte är analyserade.

En krympning av jordbruksproduktionen och därmed åkerarealen till omkring 2,0 milj. ha skulle komma att få ytterst allvarliga konsekvenser framför allt i Norrland. Där anges i lantbruksstyrelsens utredning endast ca hälften av nuvarande arealer som bestående på lång sikt. Det är också klart att krympningen i första hand kommer att gå ut över sådana arealer som används för grovfoderproduktion, eftersom det förutsatts att mjölk- och köttproduktionen skall reduceras kraftigt. Detta drabbar i hög grad Norrland.

Vi finner det ytterst betänkligt om lantbruksstyrelsens bedömningar skulle läggas till grund för den praktiska utformningen av rationaliseringspolitiken i norrlandslänen. Det skulle innebära att odlingslandskapet där snabbt skulle förvandlas till ödemark. Därmed skulle också dess attraktivitet ur turistsynpunkt gå förlorad. En utglesning av jordbruksproduktionen i en bygd medför starkt ökade svårigheter för de kvarvarande. Om en rationell insamling av produkterna och distribution av förnödenheter skall kunna ordnas måste jordbruket i en bygd ha viss omfattning. På många håll

i norra Sverige är man nära den gräns, där någon ytterligare minskning av produktionen ej kan få ske, om jordbruksproduktionen över huvud taget skall kunna fortsätta. Frågan om huruvida bygden skall kunna överleva aktualiseras sålunda. Det må i sammanhanget erinras om att det i proposition nr 95/1967 uttalas att flera skäl talar för att en betydande jordbruksproduktion bör upprätthållas i Norrland. Detta uttalande bör i praktisk politik ges materiellt innehåll.

Vid tillämpningen av jordbrukspolitiken är det sålunda enligt vår uppfattning nödvändigt att anlägga en helhetssyn där hela näringslivets och bygdens intressen beaktas. Det innebär också att stor hänsyn måste tas till natur- och landskapsvärden. Man får alltså inte bara låta stora åkerarealer läggas ner utan att ha klart för sig vad arealerna skall användas till. Enligt vår mening bör åtgärder vidtas för att förhindra en fortsatt krympning av jordbruksproduktionen i Norrland.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi,

att riksdagen måtte uttala att jordbruksproduktionen i norra Sverige genom olika åtgärder bör upprätthållas på nuvarande nivå.

Stockholm den 24 januari 1968

Erik Larsson (cp)

i Norderön

Jan-Ivan Nilsson (cp)

i Tvärålund